

...

Fővárosi Ítéltábla

10.Gf.40.263/2022/5.

A Fővárosi Ítéltábla a Greskovics Ügyvédi Iroda (felperesi képviselő cím1, ügyintéző: Dr. Greskovics István) ügyvéd által képviselt felperes neve (felperes cím2) felperesnek Dr. Szilágyi Gábor ügyvéd (alperesi képviselő cím3) által képviselt alperes neve (alperes cím4) alperes ellen kártérítés megfizetése iránt indított perében a Fővárosi Törvényszék 2022. június 17. napján kelt 36.G.41.348/2021/20. számú ítélete ellen az alperes részéről 21. sorszám alatt benyújtott fellebbezés folytán meghozta az alábbi

ítéletet:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének fellebbezéssel nem támadott részét nem érinti, fellebbezett rendelkezéseit helybenhagyja;

kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 100.000 (Százezer) forint + áfa összegű másodfokú perköltséget.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

Indokolás

[1] A felperes keresetében 38.200,75 euró kár és 2020. szeptember 27-étől a kifizetésig járó az Európai Központi Bank által meghatározott alapkamat nyolc százalékponttal növelt mértékű késedelmi kamata, valamint a perköltség megfizetésére kérte kötelezni az alperest. Keresetét arra alapította, hogy az alperes megszegte a köztük létrejött fuvarozási szerződésből származó kötelezettségét, mert a fuvarozás teljesítése céljából az alperes által igénybe vett társaság, illetve annak alkalmazottja – akinek magatartása az alperes felelősségi körébe tartozik – nem őrzött vagy elkerített területen állt meg pihenni, így az alperes a „Nemzetközi Közúti Árufuvarozási Szerződésről” szóló, Genfben, az 1956. évi május hó 19. napján kelt Egyezmény kihirdetéséről szóló 1971. évi 3. törvényerejű rendelet (a továbbiakban: CMR Egyezmény) 17. Cikk (1) bekezdése alapján köteles megtéríteni az áru eltulajdonításából eredő, a szállítmány vételárának összegében számításba vett kárt, melyet a

felperes a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 6:303. §-a alapján érvényesített.

[2] Az alperes a kereset elutasítását és a felperes perköltségben marasztalását kérte. Azzal védekezett, hogy a fuvarozó kárfelelősségére alapítottan vele szemben jog nem érvényesíthető, mert a felperessel szállítványozási szerződést kötött, majd szállítványozóként kötött fuvarozási szerződést a fuvarfeladatot ténylegesen teljesítő társasággal. A Ptk. 6:307. § (1) bekezdés a) és b) pontjaiban szabályozott esetek egyike sem áll fenn, ezért rá vonatkozóan a fuvarozó felelősségével kapcsolatos rendelkezések nem alkalmazhatók. Azzal is érvelt, hogy a felperesnek nincs perbeli legitimációja, mert kár, vagyoni hátrány nem érte, kártérítést nem fizetett, így nem jogosult a saját maga részére kártérítést követelni. Állította továbbá, hogy a CMR Egyezmény 17. Cikk 2. pontjában foglaltak alapján fuvarozóként is mentesül a felelősség alól.

[3] Az elsőfokú bíróság ítéletével kötelezte az alperest a felperesnek 15 napon belül 38.200,75 euró, valamint ez után 2020. szeptember 27. napjától a kifizetésig évi 5 % mértékű késedelmi kamat, továbbá 1.855.805 forint perköltség megfizetésére, míg ezt meghaladóan – a késedelmi kamat mértékére vonatkozó részében – a keresetet elutasította.

[4] A határozat indokolásában tényként állapította meg, hogy a Kft1 (a továbbiakban: Megbízó) és a felperes mint szállítványozó 2020. szeptember 15-én szállítványozási szerződést kötöttek a Megbízó által 38.200,75 euró vételáron megvásárolt fagyasztott tengeri hal országnévből országnév1ra történő szállításának megszervezésére, amely szállítási feladatok elvégzésére a felperes még aznap az alperesnek adott megbízást, az alperes pedig a fuvarfeladatok ellátásával a szintén román székhelyű társaság3-t (a továbbiakban: tényleges fuvarozó) bízta meg. 2020. szeptember 25-e este és 26-a reggel között a rakományt egy nem őrzött parkolóból eltulajdonították, a tényleges fuvarozó biztosítója a kár megtérítését azzal az indokkal utasította el, hogy a biztosítás nem terjedt ki a kialakított, elkerített és tartósan őrzött parkolókon kívül elkövetett lopásokra.

[5] Az elsőfokú bíróság a felperes perbeli legitimációját a Ptk. 6:303. §-a és a Megbízótól származó 2021. február 16-i – a perbeli áruk eltulajdonításából eredő kárigénynek a Megbízó javára polgári perben történő érvényesítésére vonatkozó – utasítása alapján látta megállapíthatónak. A Megbízótól kapott perindításra vonatkozó utasításon kívül a felperesnek az alperes által hiányolt további tényeket, így az őt ért kárt, az általa fizetett kártérítést nem kellett bizonyítani.

[6] Az elsőfokú bíróság abban a kérdésben, hogy a felek között milyen típusú szerződés jött létre, a felajánlott bizonyításnak megfelelően az okiratok tartalmának értékelésével foglalt állást. Megállapította, hogy a fuvarmegbízás tanúsága szerint a felperes szándéka fuvarozási szerződés megkötésére irányult, amit a Ptk. 6:8. §-a szerint az alperesnek már a megbízás elnevezéséből is fel kellett ismernie. Ezen kívül a fuvarmegbízás tartalmazta

a fuvardíjat, az áru leírását, a felrakás és lerakás helyét, idejét, továbbá a fuvarozó felelősségére vonatkozó szabályokat, a fuvar eszköz tulajdonságait, a fuvarozási megbízás alvállalkozónak történő továbbítása során az alperest terhelő egyeztetési folyamatot, amely tartalmi elemek alapján az alperes előtt a felperes szándéka egyértelművé vált.

[7] Az alperes aláírásának hiánya nem eredményezi a fuvarozási szerződés létre nem jöttét, mert a Ptk. és a CMR Egyezmény sem követel meg írásbeli alakot és a felperes kifejezetten felhívta az alperes figyelmét arra, hogy a fuvar megbízás visszaigazolás nélkül is érvényes. Az alperesnek mindenképpen jeleznie kellett volna azt, hogy a feladatot a fuvar megbízásban foglaltakhoz képest eltérő feltételek mellett, más konstrukcióban, szállítványozóként kívánja teljesíteni, amit a felperesnek külön el is kellett volna fogadnia, különös figyelemmel arra a fuvar megbízásban szereplő figyelemfelhívásra, hogy a tartalomtól eltérő visszaigazolást a felperes magára nézve kötelezőnek nem fogadja el.

[8] Azt az alperesi tényállítást, hogy a fuvar megbízást nem fogadta el, az alperes által hivatkozott elektronikus levelek tartalma nem támasztotta alá, mert az alperes 2020. szeptember 15-én arról érdeklődött, hogy aktuális-e még a megbízás és milyen díjazás ellenében, amelyre a felperes azt válaszolta, hogy az ajánlat 2.300 euró díjon továbbra is fennáll. Ezt követően az alperes a szállítás konkrét feltételeiről érdeklődött, valamint közölte, hogy van egy partnere, akit érdekel a feladat és úgy néz ki, hogy elvállalja, bejelentette továbbá, hogy alvállalkozókkal dolgozik, mindezt válaszul a felperes a szállítás konkrét feltételeiről egyeztetett és közölte a díj összegét. Az elsőfokú bíróság értékelése szerint az alperes a hivatkozott elektronikus levelekben nem tett olyan jognyilatkozatot, amit a felperesnek a Ptk. 6:8. §-a alapján úgy kellett volna érteni, hogy nem fuvarozóként, hanem szállítványozóként kíván szerződni. Nem tekinthető ilyen tartalmú nyilatkozatnak az alperes részéről annak közlése, hogy van egy olyan partnere, aki bevállalná a feladatot. Az alperes a fuvar megbízást nem utasította vissza és nem hozta a felperes tudomására, hogy a megbízás mely rendelkezéseit kívánja módosítani, így a felperes eleve nem kerülhetett abba a helyzetbe, hogy egyeztessen arról, kíván-e eltérő feltételekkel szerződni és megfelel-e számára az a konstrukció, amelyben az alperes szállítványozó lenne.

[9] Az alperes nem bizonyította, hogy a fuvar megbízást eltérő tartalommal, szállítványozóként kívánta teljesíteni, ezért a felek közötti szerződés a fuvar megbízásban foglalt rendelkezéseknek megfelelően jött létre, amire nincs kihatása annak, hogy az alperes rendelkezik-e saját fuvar eszközzel, valamint, hogy milyen szolgáltatásra vonatkozóan és milyen tartalommal hirdeti magát. Az okiratok tartalma alapján a felperes beleegyezett abba, hogy az alperes a fuvarozás során a felek által alvállalkozónak nevezett közreműködőt vegyen igénybe. A peres felek közötti szerződés jogi minősítésén nem változtat az alperes és a közreműködője közötti szerződés tartalma, amelyre a felperesnek nem volt ráhatása.

[10] A perbeli szerződés jogi minősítését a fuvarlevélén lévő adatok sem befolyásolják, mert a CMR Egyezmény 4. Cikke szerint sem érinti a fuvarozási szerződés létét és érvényességét a fuvarlevél hiánya, szabálytalansága vagy elveszése. A fuvarozási szerződés létrejöttét nem cáfolja az az alperesi hivatkozás sem, amely szerint a társaság

tevékenységi köre szállítmányozás, mert az esetlegesen jogosultság hiányában végzett fuvarozási tevékenységnek közjogi, nem pedig a felek magánjogi jogviszonyát érintő következménye lehet.

[11] Az elsőfokú bíróság megállapította, hogy az alperes a fuvarozás teljesítése céljából igénybe vett társaság tevékenységéért a CMR Egyezmény 3. Cikke alapján úgy felel a felperes irányába, mintha saját maga járt volna el, ezért az áru fuvarozás közbeni elveszése miatta CMR Egyezmény 17. Cikk 1. pontja alapján köteles az ebből eredő kárt megtéríteni a felperesnek.

[12] Az alperes a CMR Egyezmény 17. Cikk 2. pontjában szabályozott mentességre alaptalanul hivatkozott, mert közreműködője nem vitásan őrizetlen parkolóban állt meg pihenni, míg a rakomány jogtalan eltulajdonítását elkerülhette volna, ha őrzött parkolót választ. A CMR Egyezmény 36. Cikke nem alkalmazható, mert a perbeli esetben nem egymást követő fuvarozók részéről végzett fuvarozás történt.

[13] Az elsőfokú bíróság mindezen indokok alapján a keresettel egyező összegű kár, valamint a CMR Egyezmény 27. Cikk 1. pontjában meghatározott késedelmi kamata megfizetésére kötelezte az alperest, míg a kamat ezt meghaladó mértékére nézve a keresetet elutasította.

[14] Az alperes fellebbezésében kérte az elsőfokú ítélet marasztaló rendelkezéseinek megváltoztatását és a kereset teljes elutasítását, valamint a felperes első- és másodfokú perköltségben való marasztalását.

[15] Az elsőfokú eljárásban benyújtott ellenkérelmében és viszontválaszában foglaltakra visszautalva továbbra is állította, hogy a felperesnek nincs keresetösszegi joga, mert nem érte kár, nem fizetett kártérítést, a vagyonában nem állt be csökkenés, így saját maga részére nem követelhet kártérítést. Ezen nem változtat a felperes által az elsőfokú eljárásban hivatkozott, a BDT2016. 3564. számon közzétett döntés sem, mert az annak alapjául szolgáló perben a felperesi biztosító saját nevében való igényérvényesítését annak alapján állapította meg a bíróság, hogy a károsultnak a kártérítést kifizette. A polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvényhez (a továbbiakban: Pp.) fűzött magyarázat szerint, ha az anyagi jogi igény a felperest saját személyében nem illeti meg, hanem annak érvényesítésére más személy lenne jogosult, úgy anyagi jogi legitimáció hiányában a keresetet el kell utasítani. Abban az esetben, ha a felperes a károsult megbízásából jár el, akkor felperesként a károsultnak kellene perben állnia, a felperesnek pedig – hasonlóan az ügyvédi megbízáshoz – megbízottként, a kártérítés azonban nem a megbízottat, hanem a megbízót illeti. Hangsúlyozta, hogy a Ptk. 6:303. §-a szerint is a szállítmányozó nem a saját igényeit, hanem a megbízó igényeit érvényesíti a megbízó költségére és veszélyére, másnak a költségére és veszélyére a felperes saját magának kárigényt nem érvényesíthet. A perbeli esetben a Megbízó a követelését nem engedményezte a felperesre, a 2021. február 16-i

megállapodás tárgya a Megbízó javára való igényérvényesítésre vonatkozó megbízás, a megbízott és a meghatalmazott azonban az igényt nem a saját nevében, hanem a megbízó, illetve a meghatalmazó nevében érvényesíti. Fenntartotta továbbá, hogy a perbeli jogviszonyban szállítványozóként nem felel a bekövetkezett kárért, a peres felek között nem jött létre fuvarozási szerződés.

[16] Sérelmezte, hogy az elsőfokú bíróság ítélezésének alapjául elfogadta az alperes által alá nem írt fuvarmegbízás azon kitételeit, amely szerint a megbízás visszaigazolás nélkül is érvényes és a tartalmától eltérő visszaigazolást a felperes nem fogadja el, holott az előbbi rendelkezések jogszerűtlenek, mert mellérendelt felek közötti jogviszonyban a Ptk. 6:58. §-a szerint a szerződés a felek kölcsönös és egybehangzó nyilatkozatával jön létre, de az utóbbi rendelkezés etikailag is aggályos, mert úgy értelmezhető, hogy a felperes akaratával szemben nincs helye ellenvetésnek.

[17] A fuvarozási feltételek meghatározása az elsőfokú bíróság következtetésével ellentétben nem igazolja a fuvarozási szerződés létrejöttét, mert a szállítványozási szerződés megkötéséhez is ugyanazok az adatok és paraméterek szükségesek, hiszen a szállítványozó ennek megfelelő fuvarozót keres a feladat végrehajtásához. A fuvarozási szerződés létrejötte a CMR Egyezmény 4. Cikke szerint fuvarlevéllel is bizonyítható, a perbeli esetben azonban nincs olyan fuvarlevél, amely szerint az alperes fuvarozó lett volna. Az alperes a fuvar szervezésére vállalkozott, amely kötelezettségének eleget tett, a felek közötti elektronikus levélváltások bizonyítják, közölte a felperessel, hogy nem saját maga fuvarozza az árut, amit a felperes tudomásul vett.

[18] A peres felek közötti korábbi együttműködésből, valamint a cég elnevezésű fuvarbörze weboldal adataiból a felperes is tudta, hogy az alperes nem fuvarozó, hanem a felpereshez hasonló, azonban nála több fuvarbörze platformon jelen lévő szállítványozó. Kiemelte továbbá, hogy a biztosítóhoz címzett 2020. október 13-i levelében maga a Megbízó is egyértelműen a társaság3-t jelölte meg fuvarozóként, nem pedig az alperest. A fuvarozási és szállítványozási szerződés lényegét, az azok közötti különbséget érintően az elsőfokú eljárásban előadottakra csupán visszautalva kiemelte, hogy a jogalkotó a szállítványozás jogintézményének létrehozásával különbözteti meg az árut továbbító fuvarozót a fuvarozást megszervező szállítványozótól. Amennyiben a szállítványozó a fuvarozó fővállalkozója „főfuvarozója” lenne, akkor nem került volna sor a szállítványozás – fuvarozáshoz képest jelentős felelősségi különbségeket mutató – szabályainak megalkotására. Álláspontja szerint az okiratok tartalma, a felek közötti gyakorlat és az alperes cég oldalán rögzített tevékenysége bizonyítja, hogy szállítványozó volt és nem fuvarozó.

[19] Érvelése szerint a Megbízónak a tényleges fuvarozóval szemben kellett volna érvényesíteni a kárigényét, amire a CMR Egyezmény 13. Cikke jogi lehetőséget biztosít. A fuvarozó társaságnak volt felelősségbiztosítása, az alperessel viszont fuvartevékenységre nem szerződött a biztosító, a szállítványozási tevékenységre vonatkozó biztosítás pedig nem fizet a fuvarkárra. Az alperes a tényleges fuvarozóval szemben az igényérvényesítési határidő eltelte miatt nem tud fellépni, korábban azonban kár hiányában nem érvényesíthetett

kárigényt. Álláspontja szerint a perbeli esetben alkalmazandó jogszabályi rendelkezésekből is az következik, hogy nem lehet valaki felelős olyan kárért, aminek bekövetkezéséről nem tehet, megelőzésére nincs lehetősége, mert az ilyen típusú károk megtérítése csak az ezt kifejezetten vállaló biztosító kötelezettsége lehet.

[20] Kifogásolta, hogy az elsőfokú bíróság indítványa ellenére nem nyilatkoztatta meg a felperest arról, hogy a Megbízó rendelkezett-e vagyonbiztosítással, a felperes pedig szállítványozói biztosítással, valamint, hogy a biztosító fizetett-e kártérítést. A nyilatkozáttételre való felhívás annak ellenére elmaradt, hogy valamelyik biztosító az alperes szerint nagy valószínűséggel fizetett kártérítést vagy arra köteles lenne.

[21] A felperes fellebbezési ellenkérelme az elsőfokú ítélet fellebbezett rendelkezéseinek helybenhagyására és az alperes másodfokú perköltségben marasztalására irányult utalva arra, hogy a döntés megalapozott és annak indokait is helytállóak.

[22] Elsősorban azzal érvelt, hogy a Pp. 370. § (1) bekezdésében és 371. § (1) bekezdés a)-d) pontjaiban foglalt tartalmi elemek hiányában a fellebbezés visszautasításának lenne helye, mert az alperes fellebbezésében egyetlen anyagi és eljárási jogszabálysértésre sem hivatkozott, így nem jelölte meg a másodfokú bíróságtól gyakorolni kért felülbírálati jogkört sem.

[23] A perbeli legitimációt érintően nem tartotta helytállónak azt az alperesi értelmezést, hogy a felperes igényérvényesítésre kizárólag engedményezés esetén lenne jogosult, mert a Ptk. 6:303. §-a nem tesz utalást az engedményezésre, e jogszabályi rendelkezésben meghatározott feltételeknek a Megbízóval 2021. február 16-án kötött perindításra vonatkozó megállapodás mindenben megfelel. A szállítványozó igényérvényesítését illetően a Ptk. 517. §-ának jogirodalmi értelmezését idézve kiemelte, hogy a fenti jogszabályi rendelkezés egyrészt anyagi jogi kötelezettséget ró a szállítványozóra, de eljárásjogi jogosultságot is ruház rá, felperesként olyan igények érvényesítésére válik jogosulttá, amelyek nem őt, hanem a megbízóját illetik.

[24] A felek közötti szerződés jogi minősítését illetően hangsúlyozta, hogy az alperes a jogviszony létrejötte során nem jelezte, hogy a fuvarmegbízástól eltérően szállítványozóként kíván eljárni és ezt a perben sem tudta bizonyítani, kizárólag a vele szembeni igény érvényesítésekor kezdett el arra hivatkozni, hogy szállítványozónak tekinti magát. Az elsőfokú bíróság a bizonyítékok helytálló értékelésével, okszerűen jutott arra a következtetésre, hogy a peres felek között fuvarozási szerződés jött létre, amit megerősít, nem pedig cáfol, hogy a csatolt elektronikus levelek tanúsága szerint a tényleges fuvarozást végző társaságot az alperes alvállalkozóként, vagyis alfuvarozóként kívánta igénybe venni.

[25] A Fővárosi Ítéltábla az alperes fellebbezését alaptalannak találta.

[26] A Fővárosi Ítéltábla megállapította, hogy a felperes érvelésével ellentétben nem volt helye a fellebbezés visszautasításának, mert a Pp. 2021. január 1-jétől hatályos 371. § (1) bekezdése szerint a fellebbezésnek már nem jelenti kötelező tartalmi elemét a másodfokú bíróságtól gyakorolni kért felülbírálati jogkör meghatározása és az anyagi vagy eljárásjogi jogszabálysértésnek a jogszabályhely megjelölése útján való beazonosítása sem. A fellebbezés tartalmából egyértelműen kitűnik, hogy az alperes jogorvoslati kérelmét a keresetösségi jogot illetően a Ptk. 6:303. §-ának – amit egyébként jogszabályhely megjelölésével is feltüntetett – téves értelmezésére alapította, míg a szerződés jogi minősítését illetően a bizonyítékok mérlegelését támadta, amely tartalmi elemek alapján a másodfokú bíróságtól gyakorolni kért felülbírálati jogkör (anyagi jogi felülbírálat) és annak terjedelme [Pp. 369. § (3) bekezdés a), c) pontjai] egyértelműen meghatározott volt.

[27] A Fővárosi Ítéltábla ezért érdemben bírálta felül az alperes fellebbezését a Pp. 370. § (1) bekezdése szerint a fellebbezési kérelem és ellenkérelem korlátai között, amelynek során nem érintette az elsőfokú bíróság ítéletének a meghaladó keresetet – az évi 5 % mértéken felüli késedelmi kamatot – elutasító rendelkezését, mert az felperesi fellebbezés hiányában elsőfokon jogerőre emelkedett [Pp. 358. § (5) bekezdés].

[28] Az elsőfokú bíróság a tényállást helyesen állapította meg és a Ptk. 6:303. §-ának helyes értelmezésével, a bizonyítékok okszerű, ellentmondástól mentes értékelésével érdemben helytálló döntést hozott, amelynek indokaival a fellebbezett körben a Fővárosi Ítéltábla egyetértett, így azokra a Pp. 386. § (4) bekezdése szerint csupán visszautalva, az indokokat a fellebbezés kapcsán a következőkkel egészíti ki.

[29] Keresetösségi jogot nemcsak a jogviszony, vagyis a felperes és a per tárgya közötti anyagi jogi kapcsolat, hanem jogszabályi felhatalmazás is megalapozhat és a perbeli esetben ilyen jogszabályon alapuló felhatalmazás a Ptk. elsőfokú bíróság által helyesen értelmezett és alkalmazott 6:303. §-a, amely szerint a szállítmányozó a megbízó igényeit a fuvarozóval és más, a szállítmányozó által igénybe vett közreműködőkkel szemben, a megbízó utasítása esetén a megbízó költségére és veszélyére köteles érvényesíteni. A fenti igényérvényesítési rendelkezés indoka, hogy a szállítmányozó a saját nevében, de a megbízója javára köti meg a fuvarozási és egyéb szerződéseket, vagyis nem a saját, hanem a megbízója javára szerződik, míg a megbízó és a fuvarozó között nincs szerződéses jogviszony, így a megbízó a fuvarozóval szemben a szerződésszegés szabályaira alapítottan nem érvényesíthet jogot.

[30] Nem helytálló ezért az alperesnek az az értelmezése, hogy a felperes akkor léphetne fel eredményesen kárigénnyel, ha ő maga a károsult vagy annak jogutódja (engedményes), mert figyelmen kívül hagyja, hogy a Ptk. fenti rendelkezése a szállítmányozót a más személyt, vagyis a saját megbízóját ért kár érvényesítésére feljogosító, az igényérvényesítést megalapozó, egyben arra kötelező anyagi jogi rendelkezés, amely az alperes értelmezésével ellentétben nem képviselői jogot keletkeztet a megbízó igényeinek

polgári perben való érvényesítésére, hanem félként való eljárási jogosultságot. Az igényérvényesítési kötelezettségéből következik, hogy amennyiben erre polgári eljárás keretében kerül sor, úgy a szállítmányozó az eljárást kezdeményező fél, vagyis a felperes, aki az anyagi jogi jogszabályi felhatalmazás alapján nem a saját jogát, hanem a saját nevében a megbízó jogát, illetve követelését érvényesíti. A felperes nem a saját igényét, az őt ért kárt, hanem – ahogy azt az elsőfokú eljárásban következetesen állította – a Megbízó árukárból eredő igényét érvényesítette. A szállítmányozó felperesként csak a saját maga részére kérhet teljesítést, a perben nem álló megbízó javára nem, azzal, hogy a szállítmányozási jogviszony és az erre irányadó bizomány szabályai szerint a perben megítélt és kifizetett összeggel a megbízó felé elszámolással tartozik.

[31] Az igényérvényesítésnek az alperes értelmezésével ellentétben nem feltétele, hogy a szállítmányozó a megbízó kárát megtérítse, sőt a Ptk. 6:303. §-ából éppen az következik, hogy teljesítési kötelezettsége nincs, csupán a fuvarozóval szembeni igényérvényesítési kötelezettsége.

[32] Az elsőfokú bíróság az okirati bizonyítékokból okszerű és logikai ellentmondástól mentes következtetéssel jutott arra, hogy a peres felek között fuvarozási, nem pedig szállítmányozási szerződés jött létre, a bizonyítékok ettől eltérő értékelésére és más következtetés levonására a fellebbezésben előadottak sem szolgáltatnak alapot az alábbiak szerint.

[33] A felperes által a fuvarozási jogviszony bizonyítására csatolt fuvarmegbízás nemcsak az elnevezését, de a tartalmát, így a használt terminológiáit és célját tekintve is a perbeli konkrét fuvarozási feladat ellátására vonatkozó megbízás. A fuvarozás paramétereinek megadásából az alperes helytálló fellebbezési érvelése szerint önmagában még valóban nem lehet fuvarjogviszony létrejöttére következtetni, azonban az alperes figyelmen kívül hagyja, hogy a megbízásban meghatározott kötelezettségek (a küldemény átvétele, annak továbbításának részletszabályai) tipikusan fuvarozói kötelezettségek, az azok megszegéséhez kapcsolt felelősségi szabály pedig egyértelműen a fuvarozói felelősség körébe tartozik. A megbízás nem hagy kétséget afelől, hogy az fagyasztott tengeri hal országnévből országnévlra való továbbítására, nem pedig az áru fuvarozásnak a megszervezésére vonatkozik. Az alperes megbízás szerinti kötelezettsége a küldemény saját maga vagy az általa megbízott – alvállalkozóként nevesített – közreműködő útján történő elszállítása volt és a megbízás egyetlen eleme sem utalt arra, hogy az alperes a szerződést a saját nevében és a felperes javára történő szerződéskötéssel teljesítené.

[34] A megbízás az elnevezése és tartalma alapján egyértelműen fuvarozási szerződés létrehozására irányuló ajánlatnak minősült és ezt a Ptk. 6:8. § (1) bekezdése szerint az alperes sem érthette másként. Az alperes az ajánlatot nem utasította vissza, attól eltérő tartalmú elfogadó nyilatkozatot nem tett, az általa hivatkozott elektronikus levelek tartalma éppen azt támasztja alá, hogy a fuvarmegbízáson közölt ajánlattal való egyetértést kifejező nyilatkozatokat tett, vagyis az ajánlatot elfogadta [Ptk. 6:66. §] és a fuvarfeladatot

közreműködő igénybevételével teljesítette is, így a felek között a fuvarozási szerződés a Ptk. 6:63. §-a szerint – alperesi aláírás hiányában is – létrejött.

[35] Annak bejelentése, hogy az alperes a fuvarfeladatot alvállalkozónak nevezett közreműködővel teljesíti, az alperes értelmezésével ellentétben nem minősül sem a megbízás visszautasításának, sem pedig az abban foglaltaktól eltérő tartalmú, vagyis szállítmányozási szerződés létrehozására irányuló új ajánlatnak. Az alperes ezzel a bejelentésével a szerződésből származó kötelezettségét teljesítette, amely szerint alvállalkozónak nevezett közreműködőt csak a felperes engedélyével vehetett igénybe és a felperes felé e tekintetben tájékoztatási kötelezettség terhelte. Az alperes az általa hivatkozott elektronikus levelekben nem arról tájékoztatta a felperest, hogy a megbízás teljesítése érdekében megszervezi a fuvart, aminek keretében fuvarozási szerződést köt, vagyis fuvarozót fog igénybe venni, hanem arról, hogy alvállalkozókkal dolgozik, vagyis a felek közötti jogviszony keretében közreműködővel teljesíti a kötelezettségét, amire a szerződés alapján kifejezetten lehetősége volt.

[36] A megbízásban foglaltaktól eltérő tartalmú elfogadó nyilatkozat hiányában nem volt jelentősége, ugyanakkor az alperes értelmezésével szemben nem jogszerűtlen a megbízásnak az a rendelkezése, hogy az ajánlattól eltérő visszaigazolást a felperes nem fogadja el, mert ez összhangban áll a Ptk. 6:67. § (1) bekezdésében foglaltakkal, amely szerint az ajánlattól lényeges kérdésekben eltérő tartalmú elfogadást új ajánlatnak kell tekinteni, azaz a szerződés létrejöttéhez ilyen esetben a felperes kifejezett elfogadó nyilatkozatára lett volna szükség. Ezen felül a Ptk. 6:67. § (2) bekezdés a) pontja a szerződés létrejötte körében külön nevesíti azt az esetet, amikor az ajánlat az elfogadás lehetőségét kifejezetten az ajánlatban szereplő feltételekre korlátozza. Szintén nem minősül jogszabálysértőnek, hogy a fuvarmegbízás visszaigazolás nélkül is „érvényes”, vagyis írásbeli visszaigazolás nélkül is létrehozza a peres felek közötti jogviszonyt, mert a fuvarozási szerződésre a jogszabály kötelező írásbeli alakot nem rendel, így az szóban vagy akár ráutaló magatartással is létrejöhet, ebből következően az ajánlat az írásbelitől eltérő módon kifejezésre juttatott egyetértő nyilatkozattal is elfogadható. A fuvarlevél a fuvarozási jogviszony létrejöttét és tartalmát igazoló egyik, de nem kizárólagos okirati bizonyíték. Abból, hogy a perbeli fuvarlevél a tényleges fuvarozót tünteti fel, nem lehet a peres felek közötti jogviszony létrejöttének hiányára semmilyen következtetést levonni, a perbeli esetben ugyanis a fuvarozási szerződés létrejöttét és annak tartalmát az írásbeli ajánlat és annak elfogadása egyértelműen alátámasztotta.

[37] Ahogy azt az elsőfokú bíróság is helyesen fejtette ki a szerződés jogi minősítése szempontjából nincs jelentősége annak, hogy az alperes az általa megjelölt elektronikus fuvarbörze weboldalán milyen tevékenységi körrel és adatokkal szerepel, amint annak sem, hogy a Megbízó a biztosítóhoz tett igénybejelentésében a tényleges fuvarozót jelölte meg, mert azt a kérdést, hogy létrejött e szerződés, milyen tartalommal és mely felek között, a szerződő feleknek a szerződés létrehozása során tett nyilatkozatai döntenek el, nem pedig az, hogy a feleken kívülálló harmadik személy kit nevez szerződő félnek.

[38] Az elsőfokú bíróság az ítélet tényállásában helyesen rögzítette, a tényleges fuvarozó felelősségbiztosítója a biztosítási szolgáltatás teljesítését megtagadta abból az okból, hogy a biztosítás nem terjedt ki a kialakított, elkerített és tartósan őrzött parkolókon kívül elkövetett lopásokra. Az alperes arra nézve, hogy a kár vagy annak egy része a biztosítótól megtérült volna, határozott tényállítást nem tett, csupán feltételezte, hogy a teljesítés valamelyik fél biztosítója részéről megtörtént vagy annak meg kellett volna történnie. Az alperes a Pp. 184. § (1) bekezdés a) és b) pontjaiban írtaknak megfelelően állítási szükséghelyzetre nem hivatkozott, azt sem jelölte meg, hogy a biztosító feltételezett teljesítésével mely körben kíván védekezni, a kár megtérülésére, vagy a kárenyhítési kötelezettség elmulasztására, avagy egyéb jogi tényre hivatkozik. Az alperes nyilatkozata ellentmondásos is volt, mert miközben azt kifogásolta, hogy a saját szállítmányozói felelősségbiztosítása nem terjed ki fuvarkára, nem adta elő, hogy a felperes, mint szállítmányozó miért rendelkezne olyan felelősségbiztosítással, amely a fuvarkára kiterjedne. Nem tudható továbbá, hogy a Megbízó a perbeli jogviszonyban a szállítmányozó és a fuvarozó felelősségére figyelemmel miért kötött volna a szállítmányra vagyonsbiztosítást, de egyébként sem tartozik a károsult kárenyhítési kötelezettségének körébe [Ptk. 6:525. § (1) bekezdés], hogy a már bekövetkezett kárát a saját biztosítójával szembeni igényérvényesítéssel, biztosítási szolgáltatással kísérelje meg megszüntetni vagy csökkenteni. Az elsőfokú bíróság ezért nem sértett jogszabályt azzal, hogy az alperes feltételezésre alapított hivatkozása, hiányos és ellentmondásos indítványa alapján a felperes nyilatkozattételre való felhívását mellőzte.

[39] A Fővárosi Ítéltábla mindezen indokokra tekintettel az elsőfokú bíróság ítéletének fellebbezett rendelkezéseit a Pp. 383. § (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

[40] Az eredménytelenül fellebbező alperes nem igényelhetette másodfokú perköltsége megtérítését és a Pp. 364. §-a alapján alkalmazott 83. § (1) bekezdése szerint köteles a felperes ügyvédi munkadíjból álló másodfokú perköltségének megfizetésére, amelyet a Fővárosi Ítéltábla a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 2. § (2) bekezdése alapján a másodfokú eljárás idő- és munkaszükségletét figyelembe véve, a ténylegesen elvégzett munka alapján állapított meg.

Budapest, 2023. január 17.

Dr. Kurucz Zsuzsánna s.k.

a tanács elnöke

Dr. Matosek Edina s.k.
s.k.

Dr. Felker László

